

A woman with long dark hair, wearing a black cardigan over a green floral dress and silver sneakers, sits on a curved stone ledge. She is looking towards the left. Behind her is a wall covered in dense green ivy. To the right, a modern building with large glass windows is visible. The ground is paved with large, light-colored stone tiles in a geometric pattern.

Placemaking in the Nordics

– Et samarbeidsprosjekt for å skape trygge og attraktive steder med sterk identitet og høy verdi

#NordicPlacemaking

PLACEMAKING IN THE NORDICS

– *Et samarbeidsprosjekt for å skape trygge og attraktive steder med sterk identitet og høy verdi*

Hvorfor *placemaking*? Hvorfor et slikt prosjekt?

Utrygge eller ubrukte byrom er et velkjent problem. Rundt i verden har metoden *placemaking* blitt brukt for å løse fenomenet – med fantastiske resultat.

Det handler om å ivareta et steds verdier og potensial for å øke folks trivsel og virksomheters muligheter – og skape et attraktivt, trygt sted, med sterk identitet og verdiøkning i eiendomsmassen.

Hvordan kan metoden som har fungert så godt i byer som New York, Tokyo og Bradford, best tilpasses Norden?

Det skal vi finne ut av sammen i Placemaking in the Nordics – med deltakere fra Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Vi tror at man ikke kan kopiere *placemaking*-konseptet uten å oversette metoden til nordisk klima, befolkningstetthet, kultur og planprosesser.

I prosjektet kommer vi til å lære av ferdige *placemaking*-prosjekt og beste praksis, identifisere utfordringer og suksessfaktorer og sammen skape en felles, innovativ verktøykasse tilpasset nordiske forhold.

Bak prosjektet står LINK arkitektur, Future Place Leadership og Tryggare Sverige.

Et nyskapende samarbeidsprosjekt

Prosjektet vil gi deltakerne:

- Innsikt om hvordan *placemaking* best kan brukes i Norden
- En innovativ verktøykasse med eksempler, verktøy og metoder tilpasset nordiske forhold – en verktøykasse vi samskaper
- Et tverrfaglig nettverk med ulike aktører som arbeider med *placemaking*, som kommuner, eiendomsutviklere og interesseorganisasjoner
- Konkret kunnskap for å kunne gjøre ditt sted attraktivt og trygt med *placemaking* – og samtidig fremme identitet og verdiskapning

Disse målene skal vi oppnå ved å:

1. Lære og bli inspirert av de som har lyktes: Hva kan vi lære av byer, eiendomsutviklere og arkitekter i Europa og verden, som har brukt *placemaking* på en vellykket måte? Hvordan kan vi oversette disse erfaringene til en nordisk sammenheng?

2. Lære og bli inspirert av hverandre: En strukturert erfaringsutveksling mellom deltakerne fra ulike land og fagområder kommer til å sikre nye perspektiv, læring og idéer.

3. Skape framtidige løsninger sammen: Gjennom å ta utgangspunkt i beste praksis, samt erfaringsutveksling mellom deltakerne, skal vi sammen skape en praktisk, innovativ verktøykasse for *placemaking* i Norden. Det er en verktøykasse du vil ha dyp forståelse for – og kan påvirke – gjennom å delta i *Placemaking in the Nordics*. Kunnskap om hvordan du kan bruke disse prinsippene i konkrete prosjekter og satsninger, står sentralt.

Hva er placemaking?

Placemaking handler om å skape attraktive, trygge og inkluderende urbane miljø, gjennom å muliggjøre ulike aktiviteter og mangfoldig bruk av plasser.

Det er en tverrfaglig innfallsvinkel med utgangspunkt i urban design, planlegging og stedsledelse. Den amerikanske stiftelsen Project for Public Spaces (PPS) beskriver *placemaking* som en samarbeidsprosess hvor folk sammen skaper gode offentlige rom sentralt i lokalsamfunnet deres.

Målet er å skape levende offentlige rom som bidrar til å løfte folks helse, trygghet og livskvalitet.

I dette nordiske prosjektet vil vi framheve aspektene rundt flere interessenter – og vektlegge hvor viktig det er å ikke bare samle innbyggerne, men også kommunen og grunneiere. Vi tror også på å utvikle den tverrfaglige innfallsvinkelen, hvor praktikere med ulik kompetanse bidrar, for å kunne lykkes med *placemaking*. Dette er en effektiv prosess for å oppnå sosiale, miljømessige og økonomiske bærekraftsmål.

Prosjektbeskrivelse

Målet med prosjektet

Målet med prosjektet er å lære av gjennomførte *placemaking*-prosjekter og beste praksis, identifisere utfordringer og suksessfaktorer, og sammen skape en felles, innovativ verktøykasse tilpasset nordiske forhold.

Foreløpig fokus

Prosjektet omfatter den nordiske regionen med fokus på deltakernes erfaringer og casestudier. Vår erfaring er at de nordiske landene har tilnærmet like sosiale systemer for å kunne lære av hverandre, samtidig som noen ulikheter kan berike og gi nye, kreative perspektiv.

Analysen av vellykkede eksempler skal gjøres både i regionen og internasjonalt. Vi konsentrerer oss om hvordan attraktivitet, trygghet og identitet kan skapes – og hvordan det påvirker langsiktig verdiskapning.

Vi kommer til å utforske disse foreløpige problemstillingene:

1. Hvilke utfordringer og suksessfaktorer finnes for *placemaking* i Norden? Hvordan kan verktøy og metoder som har fungert andre steder i verden brukes i Norden?
2. Hvordan kan man engasjere ulike interessenter (innbyggere, bedrifter, turister og så videre) i en *placemaking*-prosess? Hvem tar initiativet til nye satsninger for å utvikle et område?
3. Hvordan kan *placemaking*-initiativ i Norden forvaltes på lang sikt? Kan for eksempel konseptet *business improvement district* (BID) brukes?
4. Hvordan kan man arbeide for å utvikle et områdes identitet og omdømme?

De endelige problemstillingene kommer til å utvikles i løpet av første del av prosjektet – og avgjøres sammen med prosjektdeltakerne. Prosjektet skal ta utgangspunkt i deltakernes behov og ønsker.

Hva får du som deltaker ut av prosjektet?

Deltakelse i prosjektet vil gi:

- dyp forståelse for og kunnskap om verktøy og metoder som brukes for å skape trygge og attraktive steder med sterk identitet og høy verdi. Hva er utfordringene, hindre og suksessfaktorene?
- gjennom å delta i prosessen vil deltakerne samskape en felles, unik verktøykasse og begrepsapparat tilpasset nordiske forhold.
- erfaringsutveksling med andre deltakere som møter lignende utfordringer og muligheter.
- et bredt, tverrfaglig nettverk med andre aktører som jobber med placemaking i Norden – både offentlige og private.
- inspirasjon til framtidige samarbeidsprosjekt om mer attraktive attraktive og tryggere bydeler.

Dette inngår i programmet:

- Deltakelse av opptil tre personer i samskapings- og erfaringsutvekslingsworkshoper. Disse workshopene skal arrangeres på ulike steder i Norden som er lette å nå for deltakerne.
- Deltakende aktører har mulighet til å diskutere et pågående eller planlagt prosjekt i workshopform, for å få strukturerte tilbakemeldinger og kreative innspill. Her vil deltakernes samlede kompetanse og erfaring bidra til å løfte prosjektene og bidra til å utvikle verktøykassen. Prosjektworkshoper vil holdes på Workshop 1 og 2. Dette er ikke et krav for å kunne delta, men en mulighet for aktører med relevante prosjekter.
- Delta i løpende erfaringsutveksling mellom prosjektdeltakerne via digital prosjektplattform som prosjektgruppen lager.
- Direkte tilgang til en konkret og nyttig *Placemaking in the Nordics*-verktøykasse, samt til alle casestudier som blir belyst i prosjektet.

Tidsplan og milepæler

Rekruttering av deltakere til prosjektet startet i januar 2019, og prosjektet innledes med løpende oppstartsmøter og deltakelsesbekreftelse med hver deltaker. Deretter velges casestudier. Offisiell prosjektstart er mars 2019, og den første felles prosjektworkshopen holdes i mai. Tema er erfaringsutveksling og finjustering av prosjektfokus, og inspirerende gjesteforelesere holder innlegg. Vi utfører ytterligere casestudier som skal føre til metodeutvikling. Dette presenteres og diskuteres på en andre workshop i september 2019. Høsten 2019 sammenfatter vi prosjektet og lager sammen en felles verktøykasse, som vi diskuterer i den siste felles workshopen i november-desember. Prosjektet

planlagt avsluttet i desember 2019. Vi tilbyr deretter bistand til å sette prosjektets lærdommer og verktøy ut i praksis.

Nedenfor finnes en foreløpig struktur for prosjektet med tidsplan, aktiviteter og milepæler.

1. *Innledningsfasen: mars–mai 2019*

I oppstarts- og innledningsfasen holder prosjektleder individuelle oppstartsmøter med hver deltaker, med mål om å forstå problemer og utfordringer deltakerne møter i sitt daglige arbeid med attraktivitet og trygghet på stedene de jobber med. Møtene, som blir dokumenterte av prosjektledelsen, skal bidra til å finjustere fokuset i prosjektet, slik at vi i så stor grad som mulig møter deltakernes behov og ønsker.

2. *Researchfasen: mars–september 2019*

I researchfasen, som delvis går parallelt med andre faser, studerer vi vellykkede *placemaking*-caser med mål om å kartlegge gode eksempler, suksessfaktorer og metoder. Vi skal avdekke ukjente mekanismer og aspekter av casene, for økt læring i prosjektet, og for å støtte opp om praktisk gjennomføring etter at prosjektet er avsluttet. Casene blir delt med deltakerne etter hvert som de blir ferdig analyserte. Casestudier skal kompletteres med en kvantitativ undersøkelse av praksis hos relevante fagpersoner, for å bedre forstå utfordringer, muligheter og suksessfaktorer i *placemaking*. Prosjektet skal fokusere på praktisk gjennomførbarhet, men vi tar samtidig utgangspunkt i aktuell forskning på temaet, og tar dermed en evidensbasert tilnærming.

3. *Workshop 1. Inspirasjon og samskaping: 8.–9. mai 2019*

Målet med det første møtet er å sammen stake ut vegen mot det endelige fokuset i prosjektet, dele erfaringer, skape nettverk og begynne på samskaping av nye verktøy, metoder og strategier. De beste casene skal presenteres og inspirerende gjesteforelesere inviteres. Workshopen tar to dager fra lunsj til lunsj, med felles middag på kvelden. Vi kommer også til å invitere til lærerike studiebesøk i forbindelse med workshopen.

4. *Workshop 2. Samskaping og innovasjon: slutten av september 2019*

I denne workshopen presenteres og diskuteres casestudier. Erfaringsutvekslingen fortsetter. Samskapingen fortsetter og tilpasses lærdommer fra caser og erfaringsutveksling. Denne workshopen tar to dager fra lunsj til lunsj, med felles middag på kvelden.

5. *Research og konsept: september–desember 2019*

I denne fasen fortsetter prosjektledelsen med å gjøre casestudier, samtidig som man kartlegger og skaper nye verktøy og metoder til *placemaking*-verktøykassen, fra tilbakemeldinger fra workshop 1 & 2 samt casestudiene. Prosjektledelsen og deltakerne skal i denne fasen ha løpende dialog for å sikre at sluttresultatet møter deltakernes behov.

6. *Workshop 3. Verktøykasse-kick-off: desember 2019*

I denne workshopen skal prosjektet diskutere den konkrete *placemaking*-verktøykassen, og hvordan denne kan oversettes i praksis av deltakerne i sitt daglige arbeid. Inspirerende gjesteforelesere inviteres, og vi avslutter denne felles delen av prosjektet med en middag. Workshopen vil vare i én dag.

7. *Valgfri modul. Lokal implementering: november 2019–februar 2020*

Denne fasen skal støtte opp om og inspirere deltakerne til å kunne bruke *placemaking*-verktøykassen, casestudier og erfaringsutveksling, i praksis. Hver deltakende aktør kan velge ekstra bistand til en lav pris. Alternativene er:

- Inspirasjonsforelesning for å få flere i organisasjonen til å forstå verdien av *placemaking*
- Inspirasjons- eller strategiworkshop med interne og eksterne deltakere for å spre kunnskap om *placemaking* og legge til rette for nye satsinger
- Øvelsesmodul – kurs i verktøy fra *placemaking*-verktøykassen for interne eller eksterne deltakere
- Coaching på et etablert eller nystartet prosjekt eller satsing
- Pilot – prosjektledelsen og deltakerne lager en ny tjeneste sammen, som for eksempel spørreundersøkelse i medvirkningsprosjekter eller digitalt verktøy for involvering

Prosjektfinansiering og deltakelse

Statlige myndigheter	129 000 NOK
Kommuner/fylker	99 000 NOK (>100 000 innbyggere)
Kommuner/fylker	69 000 NOK (<100 000 innbyggere)
Bedrifter	99 000 NOK
NGO/organisasjoner	39 000 NOK

Kontakt

Hanna Maria van Zijp
Byplanlegger i Urban LINK, LINK arkitektur Norge, Kirkegata 4, 0102 Oslo
+(47) 403 25 543
hvz@linkarkitektur.no

Petra Svensson Gleisner
Markedssjef i LINK arkitektur Sverige, Lumaparksvägen 7, 120 08 Stockholm
+46 70 271 57 59
petra.svensson.gleisner@linkarkitektur.se

Marcus Andersson
Leder og grunnlegger i Future Place Leadership, C/O Openlab, Valhallavägen 79, 114 28 Stockholm
+46 70 867 36 34
ma@futureplaceleadership.com

Cornelis Uittenbogaard
Byplanlegger, PhD. i Stiftelsen Tryggare Sverige, Carl-Gustaf Lindstedts gata 3, 112 69 Stockholm
+46 76 340 89 99
cornelis.uittenbogaard@tryggaresverige.org